

NOTITIE UITBREIDING BIBOB BELEIDSLIJN

Gemeente Apeldoorn, maart 2011

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
2. DOELSTELLINGEN BIBOB BELEID APELDOORN	4
3. UITGANGSPUNTEN BIBOB BELEID APELDOORN	4
4. UITBREIDING BIBOB BELEIDSLIJN NAAR BEPAALDE SECTOREN	5
4.1. WET BIBOB EN DE MILIEUSECTOR	6
4.2. WET BIBOB EN DE BOUWSECTOR	8
4.3. WET BIBOB EN SMART-GROWSHOPS	10
5. RELEVANTE ONTWIKKELINGEN	11
5.1. WIJZIGING WET BIBOB	11
5.2. WIJZIGING OPIUMWET	12
6. GEVOLGEN BIJ VASTSTELLING VAN DEZE BELEIDSLIJN	12
6.1. PERSONELE INZET	12
6.2. IMPLEMENTATIEPLAN	13

1. Inleiding

Op 1 juni 2003 is de Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (BIBOB) van kracht geworden. Met de wet BIBOB wordt het openbaar bestuur in staat gesteld zich te beschermen tegen het risico dat criminele activiteiten worden gefaciliteerd bij het verlenen van vergunningen en subsidies en het gunnen van opdrachten in het kader van aanbestedingen. De wet BIBOB geeft namelijk de mogelijkheid om vergunningen binnen bepaalde branches (milieu, horeca, transport, bouw e.a.) en subsidies te weigeren of in te trekken wanneer er een ernstig gevaar bestaat dat deze worden gebruikt om uit strafbare feiten verkregen gelden te benutten of strafbare feiten te plegen. De gevraagde beschikking kan tevens worden geweigerd wanneer er een redelijk vermoeden bestaat dat een strafbaar feit is gepleegd om de beschikking te verkrijgen (valsheid in geschrifte/omkoping).

Op de gemeente Apeldoorn rust geen verplichting om de mogelijkheden die de wet BIBOB biedt toe te passen. Vanwege deze keuzevrijheid is ervoor gekozen een beleidslijn vast te stellen voor de lokale toepassing van het BIBOB instrumentarium. Daartoe heeft het college van burgemeester en wethouders op 24 oktober 2005 de lokale beleidslijn vastgesteld. Deze beleidslijn BIBOB diende als lokale uitvoering van de wet BIBOB en is op 1 januari 2006 in werking getreden. Gelet op de nieuwheid van de wet BIBOB en de complexiteit van de wet is gekozen voor een gefaseerde invoering en worden alleen bij vergunningen voor drank-en horeca, seksinrichtingen, alcoholvrije bedrijven (waaronder coffeeshops) en speelautomatenhallen de wet BIBOB toegepast.

Vanaf 1 januari 2006 tot heden wordt gewerkt met deze beleidslijn. Op 3 oktober 2008 heeft het college de evaluatie en bijbehorende aanbevelingen vastgesteld. De aanbevelingen zijn vanaf oktober 2008 uitgevoerd. Op 5 november 2009 is de Meerjarenbegroting van de gemeente Apeldoorn besproken in de PMA en is de raad akkoord gegaan met het ter beschikking stellen van 75.000 euro voor de personele inzet op BIBOB in de gemeente. Hiermee is tegemoet gekomen aan de 2 laatste aanbevelingen uit de evaluatie die nog moesten worden uitgevoerd: uitbreiding van personele capaciteit en aansluiting zoeken bij het steunpunt BIBOB van het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) voor ondersteuning in toepassing van het BIBOB instrumentarium.

Een groot deel van de fracties heeft in deze PMA van 5 november 2009 aan het college gevraagd om een voorstel te maken over de wenselijkheid van uitbreiding van het BIBOB instrumentarium naar andere sectoren. Vanwege onduidelijkheid over de gevolgen heeft de raad een PM post op de meerjarenbegroting geplaatst voor de uitbreiding. In een besloten PMA van 7 januari 2010 over het onderwerp BIBOB is deze wens van een nota m.b.t. uitbreiding BIBOB instrumentarium nog eens bevestigd.

In deze notitie vindt u een voorstel over uitbreiding van het BIBOB instrumentarium naar andere sectoren met bijbehorende beleidslijn. Hierbij wordt een kader aangegeven welke nieuwe sectoren ook onder lokale BIBOB toets gaan vallen. Daarmee geeft het ondernemers en burgers duidelijkheid wanneer ze aan een BIBOB toets kunnen worden onderworpen en geeft daarmee rechtszekerheid en rechtsgelijkheid.

Dit voorstel is opgesteld naar aanleiding van gesprekken met de teamleider Vergunningen van de afdeling Bouwzaken en de teamleider Vergunningen van de afdeling Milieu, bureau Screening en Bewakingsaanpak (SBA) van de provincie Gelderland, het RIEC en een senior medewerker van het landelijk bureau BIBOB.

2. Doelstellingen BIBOB beleid Apeldoorn

Er is vanaf de start in 2006 met BIBOB gekozen voor een gefaseerde invoering. Hieronder ter verduidelijking nog een keer de doelstellingen die de gemeente Apeldoorn heeft voor de inzet van het BIBOB instrumentarium:

- Het tegengaan van de aantasting van de leefbaarheid en veiligheid in de gemeente;
- Het tegengaan van de aantasting van de rechtsorde en de bestuurlijke slagkracht;
- Het tegengaan van verloedering door de aanwezigheid van criminaliteit;
- Het verminderen van subjectieve gevoelens van onveiligheid.

3. Uitgangspunten BIBOB beleid Apeldoorn

De gemeente Apeldoorn onderzoekt bij de procedure van vergunningverlening of artikel 3 van de Wet BIBOB van toepassing is. Artikel 3 luidt kort gezegd als volgt: *een overheidsorgaan kan op basis van de wet BIBOB een vergunning of subsidie weigeren of intrekken wanneer er sprake is van ernstig gevaar dat de beschikking mede gebruikt zal worden voor het benutten van voordelen uit strafbare feiten of het plegen van strafbare feiten.*

Bij de toepassing van het BIBOB instrumentarium is samenwerking noodzakelijk met partners als het OM, lokale instanties als banken, het kadaster en de kamer van Koophandel en het landelijk bureau BIBOB.

Beginnelsen van behoorlijk bestuur

De gemeente Apeldoorn acht het van belang om binnen het kader van wet- en regelgeving te handelen en een zorgvuldige benadering toe te passen waarbij rekening wordt gehouden met proportionaliteit en subsidiariteit waarbij nadrukkelijk oog is voor de privacybelangen van alle betrokkenen.

BIBOB en administratieve lastendruk

Toepassing van de Wet BIBOB in Apeldoorn brengt extra lastendruk met zich mee voor burgers en bedrijven. Het gaat daarbij om het spanningsveld tussen de wens om integriteitsrisico's, oftewel ongewenste facilitering van criminele activiteiten door de overheid zoveel mogelijk te beperken, en de wens om het bedrijfsleven zo min mogelijk te belasten.

Aangezien de werking van de Wet BIBOB staat of valt met de informatiepositie van de gemeente om een zorgvuldige beslissing te kunnen nemen, brengt de uitvoering van de Wet BIBOB in Apeldoorn onvermijdelijk extra administratieve lasten met zich mee. Aangezien het collegewerkprogramma 2010-2014 van de gemeente Apeldoorn duidelijk aangeeft dat administratieve lastendruk/regelgeving dient te worden verminderd worden wensen met betrekking tot een eventuele uitbreiding van het BIBOB beleid zorgvuldig afgewogen. Uitgangspunt is zoveel mogelijk specifieke branches onder de de BIBOB beleidslijn te laten vallen (afhankelijk van ernst en omvang van criminaliteit) en niet zozeer hele sectoren.

4. Uitbreiding BIBOB beleidslijn naar bepaalde sectoren

De gemeente Apeldoorn heeft vanaf 2006 een lokale beleidslijn vastgesteld voor een beperkt aantal branches (zie inleiding). Uit het landelijk evaluatieonderzoek en het lokale evaluatieonderzoek uit 2008 komt naar voren dat dit zeker een positief effect heeft: er zijn op basis van BIBOB toetsen daadwerkelijk in de gemeente Apeldoorn een aantal vergunningen geweigerd en/of aanvragen buiten behandeling gelaten. Daarnaast hebben een aantal aanvragers zich al eerder teruggetrokken uit het proces van vergunningverlening (van verkorte naar uitgebreide toets). Ook heeft de BIBOB toets een preventieve werking richting malafide ondernemers en voorkomt het oneerlijke concurrentie. Wel constateert het RIEC en het Ministerie van Binnenlandse Zaken een tendens van verschuiving van criminele activiteiten naar andere sectoren die niet onder het toepassingsbereik vallen en naar gemeenten en/of gebieden die geen BIBOB beleid toepassen (waterbedeffect). Om te voorkomen dat op andere beleidsterrein dan de zogenaamde "bijzondere wetten" wel criminele activiteiten worden gefaciliteerd, wordt door interne afdelingen en andere betrokkenen (RIEC en Provincie Gelderland) uitbreiding naar andere beleidsterreinen wenselijk geacht.

Er moet logischerwijs een gedegen motivering zijn voor het toepassen van het BIBOB instrumentarium op andere sectoren. In het kader van die motivering is literatuuronderzoek gedaan naar landelijke risicobranches. Zo is de afgelopen jaren in ruime mate onderzoek gedaan naar mogelijkheden van criminaliteit in bepaalde economische sectoren. Voorbeelden hiervan zijn de Parlementaire Enquête van de Commissie van Traa en het rapport van de onderzoeksgroep Fijnaut, het onderzoek "Schijn Bedriegt" en diverse onderzoeken van het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatie Centrum van het ministerie van Justitie (WODC). Hieruit komt naar voren dat binnen de huidige toepassingsmogelijkheden van de wet BIBOB diverse soorten bedrijven gevoelig zijn voor criminele handelingen. Aan de hand van bespreking van concrete cases is dit nog eens onderbouwd in gesprekken met de afdeling Bouwzaken en afdeling Milieu van de gemeente, het steunpunt BIBOB van het RIEC, politie district Apeldoorn en bureau SBA van de provincie Gelderland. Al deze partijen wijzen eenduidig richting een aantal branches en categorieën binnen die branches die gevoelig zijn voor criminele handelingen.

Aanbestedingen en subsidie

Bij aanbestedingstrajecten blijkt er sprake te zijn van een eigen verklaring van de inschrijvers. Er worden inlichtingen ingewonnen door concrete vragen te stellen en referenties te vragen. Die werkwijze blijkt in de praktijk afdoende om het kaf van het koren te scheiden.

Over het verstrekken van subsidies kan worden opgemerkt dat de gemeenteraad recent nog een rekenkameronderzoek heeft laten uitvoeren. Voorzover het thema misbruik van gemeentelijke subsidies nadere maatregelen noodzakelijk zijn die via de Algemene subsidieverordening en uitvoeringsmaatregelen verwerkt. De subsidies zijn in diverse categorieën ingedeeld. Naarmate het financieel belang groter is, zijn de rapportageverplichtingen zwaarder. Een toegevoegde waarde van een BIBOB-toets om te voorkomen dat een subsidies aan criminelen of criminele activiteiten worden verstrekt, is niet aanwezig.

U vindt hieronder een overzicht van sectoren waar het op basis van landelijke, provinciale en lokale informatie wel gewenst is de wet BIBOB op te gaan toepassen.

4.1. Wet BIBOB en de milieusector

4.1.1.Huidige situatie: Wabo

Per 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. De Wabo vervangt circa 25 vergunningstelsels door 1 omgevingsvergunning. Burgers en bedrijven kunnen via één procedure en bij één bevoegd gezag toestemming vragen voor activiteiten die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving. Dit betekent een lastenverlichting en vereenvoudiging van mogelijkheden om aanvraag te doen. Een aanvraag voor een omgevingsvergunning kan meerdere activiteiten betreffen (zoals bouw en sloop) en kan digitaal worden ingediend.

Een aanvraag voor een gemeentelijke omgevingsvergunning m.b.t. milieu wordt op dit moment in de gemeente Apeldoorn beoordeeld op grond van toetsingscriteria uit de Wabo, Wet Milieubeheer en het Activiteitenbesluit. Bij de beoordeling van de vergunningaanvraag wordt uitsluitend gekeken naar de belangen van de bescherming van het milieu. Er vindt daarom uitsluitend een toetsing plaats op milieutechnische en/of juridische aspecten. Uit verschillende onderzoeken, alsmede enkele grote strafzaken, blijkt dat enkele branches binnen het werkveld milieu gevoelig is voor criminele handelingen. Dit kan variëren van het overtreden van milieuregels, een combinatie van overtredingen van milieuregels tot het gebruiken van bedrijven als dekmantel voor criminele handelingen en witwasconstructies.

Het is daarom noodzakelijk dat de gemeente Apeldoorn het BIBOB instrumentarium effectief inzet binnen het werkveld milieu. Het moet voor ondernemers en burgers wel helder zijn op welke wijze en wanneer het BIBOB instrumentarium door de gemeente aangewend zal worden.

4.1.2 Wettelijk kader

Tot 1 oktober 2010 werd er in artikel 1, eerste lid onder c, sub 6 en 7 van de Wet BIBOB verwezen naar de artikelen van de Wet Milieubeheer waarin staat dat de Wet BIBOB van toepassing is op de milieuvergunning.

Per 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Met de invoering van de Wabo wijzigt artikel 1, eerste lid onder c, sub 6 en 7. Voor de milieuvergunning wordt voortaan verwezen naar de omgevingsvergunning (artikel 2.1., eerste lid onder a en e van de Wabo). Het bevoegd gezag kan de omgevingsvergunning voor milieu weigeren of intrekken op grond van artikel 3 van de Wet BIBOB. Verder is in artikel 2.20 geregeld dat het bevoegd gezag zo nodig een advies kan vragen bij het landelijk bureau BIBOB. Ook artikel 2.25 en artikel 5.19 over weigerings- en intrekingsgronden van de omgevingsvergunning zijn van toepassing.

Bedrijven die geen omgevingsvergunning nodig hebben, maar op grond van de Wabo onder Algemene Maatregelen van Bestuur vallen (meldingsplichtige inrichtingen) vallen buiten het bereik van de Wet BIBOB en vallen daarom ook buiten deze beleidslijn. Op grond van de Wabo is het bevoegde gezag voor inrichtingen de minister van Infrastructuur en Milieu, het college van Gedeputeerde Staten en/of het college van burgemeester en wethouders.

4.1.3. Aandachtsgebieden

De onderzoeksgroep Fijnaut heeft op verzoek van de commissie van Traa onderzoek gedaan naar de dreiging van georganiseerde misdaad in bepaalde sectoren. De afvalverwerkingsbranche kwam hierbij naar voren als gevoelig voor organisatiecriminaliteit en het plegen van strafbare feiten. De vuurwerkhandel en demontage- en sloopbedrijven blijken uit onderzoek van bureau SBA van de provincie en de politie een branche waar criminaliteit voorkomt. Reden dat er veel criminaliteit voorkomt zijn hoge winstmarges bij legale en illegale activiteiten, discrepantie tussen wetgeving en handhaving en stijgende kosten door aangescherpte normen wat illegaliteit aantrekkelijk maakt.

Het lijkt gerechtvaardigd de aandacht van de gemeente Apeldoorn in het kader van de omgevingsvergunning voor milieuactiviteiten te richten op genoemde branches. Een deel van de genoemde branches valt echter voor wat betreft de Wabo onder bevoegd gezag van de provincie en onder de BIBOB toetsing van bureau SBA van de provincie.

Gelet op bovenstaande zal bij een vergunningaanvraag van de volgende branches, voor zover de gemeente Apeldoorn het bevoegd gezag is, aanvragers worden verzocht om een BIBOB vragenlijst in te vullen:

a. Aanvraag van een omgevingsvergunning voor de vuurwerkhandel en/of opslag van vuurwerk

Er is sprake van regelmatige constatering van illegale activiteit en het plegen van strafbare feiten. Daarnaast zijn er hoge winstmarges bij legale en illegale verkoop van vuurwerk

b. Aanvraag van een omgevingsvergunning voor demontage c.q. sloopbedrijven

Er is sprake van regelmatige constatering van illegale activiteiten en het plegen van strafbare feiten.

c. Aanvraag van een omgevingsvergunning voor afvalwerkingsbedrijven

Hoge kosten door aangescherpte normen maken illegale dumping aantrekkelijk. Daarnaast regelmatig overtreding van milieuregels.

d. Selectie op aanvrager of gebied

Op basis van een handhavingsverleden of op basis van indicaties bij de aanvraag van de vergunning dient het mogelijk te zijn te besluiten tot het verplicht invullen van een BIBOB vragenformulier bij andere dan bovenstaande omgevingsvergunningen m.b.t. milieu. Daarnaast moet de mogelijkheid er zijn om in het kader van een zogenaamde "integrale aanpak van verloedering/ overlast,/onveiligheid buurten te benoemen waar het BIBOB instrumentarium op nader te bepalen categorieën binnen de omgevingsvergunning, of delen van de gemeente, kunnen worden aangewezen in bij openbaar bekendgemaakte besluiten.

e. Tip van de Officier van Justitie

Een officier van Justitie kan op grond van artikel 26 van de Wet BIBOB de gemeente Apeldoorn adviseren advies te vragen aan het landelijk bureau BIBOB door een zogenaamde tip te geven. De officier van Justitie kan immers over informatie beschikken die bij een bestuursorgaan onbekend is. Het is ook wenselijk om bij dergelijke verzoeken primair eerst over te gaan tot een eigen BIBOB toets en dus de BIBOB vragenlijst aan de aanvrager te sturen. Vervolgens kan indien nodig overgegaan worden tot het vragen van advies bij het landelijk bureau BIBOB.

Uitzonderingen

Er zijn situaties waarbij het niet nodig is extra informatie bij de aanvrager van een omgevingsvergunning op te vragen door middel van een BIBOB vragenformulier. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij aanvragen van andere (semi-) overheidsorganen. Ook kan een aanvrager recent een andere vergunning hebben aangevraagd waarbij de benodigde informatie reeds is geleverd: dan levert het opnieuw vragen geen nieuwe informatie.

4.2. Wet BIBOB en de bouwsector

4.2.1. Huidige situatie

Tot 1 oktober 2010 werd er in artikel 1, eerste lid onder c, sub 6 en 7 van de Wet BIBOB verwezen naar de artikelen van de Woningwet waarin staat dat de Wet BIBOB van toepassing is op de milieuvergunning.

Per 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Met de invoeringswet Wabo wijzigt artikel 1, eerste lid onder c, sub 6 en 7. Voor de bouwvergunning wordt voortaan verwezen naar de omgevingsvergunning (artikel 2.1., eerste lid onder a en e van de Wabo).

In de beleidslijn gaat het om reguliere omgevingsvergunningen voor de bouwsector in het kader van de Wabo. Artikel 2.1., eerste lid van de Wabo geeft aan dat het verboden is zonder omgevingsvergunning een bouwwerk te bouwen, op te richten of te veranderen of een bouwwerk in gebruik te nemen of te gebruiken.

Een aanvraag voor een gemeentelijke omgevingsvergunning voor een bouwwerk wordt getoetst aan de hand van de bouwverordening, het bouwbesluit, de monumentenwet, redelijke eisen van welstand en het bestemmingsplan. Er vindt daarom ook hier uitsluitend toetsing plaats op bouwtechnische en/of juridische aspecten. Een beoordeling op het risico dat de gevraagde beschikking zal worden gebruikt voor het benutten van voordelen uit strafbare feiten dan wel de aanwezigheid van een redelijk vermoeden dat er een strafbaar feit is gepleegd ten einde de beschikking te verkrijgen vindt niet plaats.

Met de verlening van omgevingsvergunningen voor bouwwerken zijn over het algemeen grote financiële belangen gemoeid. Het bouwproces wordt gekenmerkt door een veelheid van partijen en belanghebbenden die betrokken zijn bij de voorbereiding van het bouwproject, de oprichting van een bouwwerk en bijbehorend vergunningetraject. De bouwsector is door de wetgever aangeduid als een sector die kenmerken vertoont die wijzen op kwetsbaarheid voor (al dan niet georganiseerde) criminaliteit.

4.2.2 Wettelijk kader

Bij nieuwe aanvraag omgevingsvergunning

In artikel 2.20 van de Wabo wordt geregeld dat een omgevingsvergunning kan worden geweigerd in het geval van en onder voorwaarden als bedoeld in artikel 3 van de Wet BIBOB. Tevens biedt dit artikel in het tweede lid de mogelijkheid om advies te vragen aan het landelijk bureau BIBOB..

Bij het intrekken van een verleende vergunning

Op basis van artikel 5.19 van de Wabo kan een omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken in het geval van en onder voorwaarden als bedoeld in artikel 3 van de Wet BIBOB. Een omgevingsvergunning kan worden ingetrokken als zich na de verlening feiten of omstandigheden hebben voorgedaan die nopen tot het houden van een BIBOB onderzoek dat leidt tot de conclusie dat er sprake is van ernstig gevaar als bedoeld in artikel 3 Wet BIBOB.

De aanvrager van een omgevingsvergunning is vaak slechts een schakel bij een zaakgebonden vergunning. Het is gebruikelijk dat anderen dan de toekomstige eigenaar of gebruiker de omgevingsvergunning aanvragen (architect of projectontwikkelaar). Door het zaakgebonden karakter van de omgevingsvergunning kunnen echter minder bonafide personen buiten schot blijven. Bovendien is de omgevingsvergunning na verlening eenvoudig over te dragen. Daarom is het BIBOB instrumentarium ook van toepassing op degene die op grond van feiten en omstandigheden redelijkerwijs met de aanvrager gelijk kan worden gesteld.

4.2.3. Aandachtsgebieden

Het is niet wenselijk alle aanvragen voor een omgevingsvergunning aan een toetsing op basis van de wet BIBOB te onderwerpen. Dit is niet efficiënt, ook niet effectief en houdt onvoldoende rekening met beginselen als subsidiariteit en proportionaliteit. Het is immers een zwaar middel dat ingrijpt in de privacy van de aanvragers van de bouwvergunning. Het instrument dient vooral toegepast te worden waar de kans dat zich criminele activiteiten voordoen het grootst is. Bovendien is prioriteitstelling van belang om administratieve lasten, de extra werkzaamheden en verlenging van procedures voor de aanvragers van omgevingsvergunningen en de gemeente zelf te beperken. Om die redenen dient bij een BIBOB toetsing van de vergunningsaanvraag op de mate van risico als bedoeld in artikel 3 van de Wet BIBOB slechts in een beperkt aantal gevallen plaats te vinden.

Daarom moet in kader van een praktische aanpak gekozen worden voor het aanwijzen van zogenaamde risicocategorieën waarbij omgevingsvergunningen voor bouwwerken zullen worden getoetst aan de wet BIBOB. Het betreft hier bedrijven met bepaalde handelsactiviteiten die meer dan andere gevoelig zijn voor criminele beïnvloeding. Het BIBOB instrumentarium zal bij omgevingsvergunningen m.b.t. bouwen ingezet worden in de volgende situaties:

a. Aanvraag omgevingsvergunning met als gebruiksfunctie wonen waarbij sprake is van kamerverhuur (kamerverhuurbedrijven)

Kamerverhuur zorgt regelmatig voor overlast in de buurt en er is sprake van indicaties van verschillende activiteiten zoals illegale verhuur/bewoning. Ook is er regelmatig sprake van problemen op het gebied van brandveiligheid of het voldoen aan bouwvoorschriften.

b. Aanvraag omgevingsvergunning met als gebruiksfunctie logies waarbij sprake is van bouwen van vakantiewoningen of pension

Er is sprake van ernstige twijfels in een aantal concrete gevallen met betrekking tot wijze van financiering van de bouw van deze woningen.

c. Aanvraag omgevingsvergunning voor belwinkels of internetcafés

Er is sprake van een groot verloop onder deze bedrijven, soms onduidelijke activiteiten en relatief groot aantal problemen met strafrechtelijke handhaving.

d. Aanvraag omgevingsvergunning voor autohandelbedrijven, verkoop en verhuurbedrijven voor campers

Er is sprake van ernstige twijfels in een aantal concrete gevallen met betrekking tot wijze van financiering van deze bedrijven. Daarnaast is er veel verloop en is het een sector waar erg veel geld in om gaat.

e. Aanvraag omgevingsvergunning voor woonwagenterreinen

Er is op deze terreinen sprake van verhoogde kans op illegale activiteiten en milieuvervuiling.

f. Selectie op aanvrager of gebied

Een aantal eigenaren van panden krijgt in het kader van de aanpak van overlast en verloedering bijzondere aandacht. Bouwaanvragen die in relatie kunnen worden gebracht met deze eigenaren zullen altijd een BIBOB toets ondergaan. Daarnaast kunnen er buurten in Apeldoorn zijn die in het kader van een integrale aanpak overlast en verloedering bestuursrechtelijk en strafrechtelijk extra aandacht krijgen om de algehele situatie ter plekke te verbeteren. Het college van burgemeester en

wethouders kan in een apart openbaar bekendgemaakt besluit delen van de gemeente en/of categorieën aanwijzen waarbij het wenselijk is als onderdeel van een bestuurlijke aanpak ook die bouwaanvragen onder het BIBOB instrumentarium te brengen.

g. Tip van de Officier van Justitie

Een officier van Justitie kan op grond van artikel 26 van de Wet BIBOB de gemeente Apeldoorn adviseren advies te vragen aan het LBB door een zogenaamde tip te geven. De officier van Justitie kan immers over informatie beschikken die bij een bestuursorgaan onbekend is. Het is ook wenselijk om bij dergelijke verzoeken primair eerst over te gaan tot een eigen BIBOB toets en dus de BIBOB vragenlijst aan de aanvrager te sturen. Vervolgens kan indien nodig overgegaan worden tot het vragen van advies bij het landelijk bureau BIBOB.

h. Uitzonderingen

Er zijn situaties waarbij het niet nodig is extra informatie bij de aanvrager van een omgevingsvergunning voor een bouwwerk op te vragen door middel van een BIBOB vragenformulier. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij aanvragen van andere (semi-) overheidsorganen. Ook kan een aanvrager recent een andere vergunning hebben aangevraagd waarbij de benodigde informatie reeds is geleverd: dan levert het opnieuw vragen geen nieuwe informatie.

4.3. Wet BIBOB en smart-growshops

4.3.1. Landelijke informatie

Growshops zijn legale bedrijven die zich geheel of gedeeltelijk richten op de groot- en/of detailhandel in artikelen waarmee gewassen kunnen worden gekweekt. Deze artikelen zijn bijvoorbeeld belichting en voedingsbodems maar ook zaden van de hennepplant en growshops verkopen daarom een combinatie van producten waarmee een complete hennepkwekerij kan worden opgezet. Growshops fungeren daarmee als aanbager van de grootschalige en bedrijfsmatige cannabisteelt.

Uit diverse onderzoeken in Nederland zoals "Preventieve doorlichting Cannabissector c.a.;" "Growshops in Kennemerland" en "Growshops: legale bedrijven of een broedhaven voor criminaliteit" blijken growshops en growshophouders verweven te zijn met criminaliteit. Zo is in de politieregio Twente vastgesteld dat 85% van de growshophouders criminele antecedenten heeft met gemiddeld 5 delicten per persoon.

Tot nu toe richt de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke aanpak zich op het corrigeren van strafbare feiten achteraf. Zo vinden strafrechtelijke onderzoeken plaats na een overtreding in het kader van de Opiumwet (wet Damocles) of het Wetboek van Strafrecht en/of kan er bestuursrechtelijk bestuursdwang worden toegepast indien de openbare orde wordt aangetast op basis van de APV/Gemeentewet.

Een groot aantal gemeenten is aan de slag gegaan met aanvullende preventieve instrumenten in het kader van de integrale aanpak van de hennepcultuur via een vergunningplicht en verplichte BIBOB toets. Dit past binnen het streven van de overheid om via verschillende instrumenten de georganiseerde criminaliteit effectiever aan te pakken. Voorbeelden van de gemeenten met een vergunningplicht en BIBOB toets voor growshops zijn Almere, Venlo, Tilburg, Eindhoven en Enschede.

4.3.2. Lokale informatie

Tot nu toe is geen grootschalig onderzoek gedaan naar de verweving van growshops met criminele activiteiten in de regio Apeldoorn. Er zijn geen overlastmeldingen bekend met betrekking tot growshops in de gemeente Apeldoorn. Onderzoek op internet leert dat er in ieder geval 4 growshops aanwezig zijn in de gemeente Apeldoorn. Navraag bij de recherche van politie district Apeldoorn leert dat een aantal growshophouders criminele antecedenten heeft en dat er strafrechtelijke onderzoeken zijn geweest t.a.v. bovenstaande growshops.

Vanuit het motief van handhaving van de openbare orde en bescherming van het woon-en leefklimaat is het wenselijk om een exploitatiestelsel en BIBOB toets in te voeren voor growshops. Argumenten voor het invoeren van een exploitatievergunningstelsel zijn: het voorkomen van een overconcentratie van growshops en toeloop op verschillende verkooppunten, alsmede de mogelijkheid om te toetsen op criminele antecedenten en mogelijke verwevenheid met drugshandel. Dergelijke omstandigheden kunnen een gevaar voor de openbare orde betekenen. Een exploitatievergunningstelsel met BIBOB toets moet dit voorkomen.

5. Relevante ontwikkelingen

5.1. Wijziging Wet BIBOB

Tot nu toe strekt de reikwijdte van de Wet BIBOB zich uit tot de vergunningverlening in het kader van de Wabo en de Drank-en Horecawet. Ook in gemeentelijke verordeningen opgenomen vergunningstelsels voor de exploitatie van horeca-inrichtingen, prostitutiebedrijven, coffeeshops en speelautomatenhallen vallen onder het regime. Hetzelfde geldt voor gemeentelijke aanbestedingen op het gebied van bouw, ICT en milieu. Onder bepaalde omstandigheden kunnen ook gemeentelijke subsidieregelingen onder het toepassingsbereik van de Wet BIBOB vallen.

Naar aanleiding van een toezegging tijdens het Algemeen Overleg met de vaste kamercommissies voor Binnenlandse Zaken en Justitie op 29 november 2007 over het evaluatierapport BIBOB is onderzoek gedaan naar mogelijkheden tot uitbreiding van de reikwijdte van de Wet BIBOB. In een wetwijziging die nog naar de tweede Kamer moet worden voorgesteld ook vastgoedtransacties tussen de overheid en de vastgoedsector onder de reikwijdte van de Wet BIBOB te laten vallen. De verwachting op dit moment is dat de wetwijziging op zijn vroegst 1 januari 2012 van kracht zal zijn.

5.2 Wijziging Opiumwet

De minister van Justitie heeft een concept wijziging van de Wet BIBOB op 2 april o.a. voor consultatie neergelegd bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De wetwijziging stelt voor een nieuw artikel 11a op te nemen in de Opiumwet op grond waarvan growshops verboden worden. De consultatieronde is nog niet afgerond. Het ministerie van Justitie verwacht dat de wetwijziging niet eerder dan 1 juli 2012 van kracht zal zijn.

6. Gevolgen bij vaststelling van deze beleidslijn

6.1. Personele inzet

Uitbreiding van de BIBOB toets heeft gevolgen voor de interne organisatie. Indicatie voor de jaarlijkse extra personele inzet m.b.t. deze beleidslijn zijn (structureel):

Werkzaamheden	Uitvoering	Tijdsbesteding
50 extra algemene BIBOB toetsen	Afdeling Juridische Zaken en Veiligheid (JZV)	150 uur
10 uitgebreide BIBOB toetsen	Afdeling JZV	60 uur
5 adviesaanvragen bij LBB en juridisch vervolgtraject	Afdeling JZV	125 uur
Divers en onvoorzien (opleidingen, overleg, uitwisseling gegevens met BIBOB partners)	Afdeling JZV	150 uur
Totaal		485 uur = 0,33 fte niveau 11

Daarnaast zal er extra casusondersteuning noodzakelijk zijn vanuit het RIEC. Dit wordt geraamd op € 7.000

Incidenteel zal het gaan om de volgende benodigde personele inzet:

Werkzaamheden	Uitvoering	Tijdsbesteding
Uitvoering implementatieplan (modelbrieven, vervolgprocedures, gedragscodes, werkafspraken landelijk bureau BIBOB)	Afdeling JZV	200 uur

Opleidingen / cursussen nieuwe sectoren	Afdeling JZV	200 uur
Totaal		400 uur

Werkzaamheden als regionale afstemming m.b.t. de gevolgen van deze beleidslijn, interne communicatie, algehele ondersteuning en implementeren van deze beleidslijn in de gemeentelijke organisatie kunnen begeleid worden door de huidige BIBOB coördinator. Voor extra opleidingen, cursussen en ondersteuning van het RIEC aan de BIBOB coördinator is eenmalig een projectbudget nodig van € 10.000 wat gedekt kan worden uit het huidige budget BIBOB.

6.2. Implementatieplan

Na vaststelling van deze beleidslijn dient er in het voorjaar van 2011 een “implementatieplan uitbreiding BIBOB beleid gemeente Apeldoorn” te worden vastgesteld door het college. In dit plan wordt de vertaling gemaakt van de beleidslijn naar daadwerkelijke uitvoering. Voorbeelden van zaken uit het implementatieplan zijn te volgen procedures (algemene toets/uitgebreide toets/advies landelijk bureau BIBOB), afstemming met BIBOB partners, uitwerking van juridische uitgangspunten, aanvraagformulieren opstellen en uitwerken interne gedragscode, procesbeschrijvingen en werkafspraken.